

Lapsen pelkojen
lieventäminen
päiväkirurgisena
toimenpidepäivänä

Päiki Pörriäinen -peli

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja
Opinnäytetyö
13.12.2016
Minna Rantasalo
Madeleine Gustafsson

Lahden ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma

GUSTAFSSON, MADELEINE & RANTASALO, MINNA:
Lapsen pelkojen lieventäminen päiväkirurgisena toimenpidepäivänä
Päiki Pörriäinen -peli

Sairaanhoitajan suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 29 sivua, 14
liitesivua

Syksy 2016

TIIVISTELMÄ

Päijät-Hämeen keskussairaalassa on luotu satuhahmo nimeltään Päiki Pörriäinen. Satuhahmo on kehitetty päiväkirurgisen lapsen tueksi toimenpidepäivänä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Päiki Pörriäinen –pelin toimivuutta ja vaikuttavuutta. Toimeksiantajana opinnäytetyölle toimi Päijät-Hämeen keskussairaalan Päiväkirurgian osasto. Tutkimuksen tarkoituksena oli saada luotettavaa tietoa Päiki Pörriäinen -pelin toimivuudesta ja vaikuttavuudesta sekä tuloksien kautta saada kehittämisideoita pelille.

Opinnäytetyö pohjautuu teoretietoon päiväkirurgisesta toiminnasta Suomessa sekä lapsesta päiväkirurgian asiakkaana, lapsen kehityksestä, lasten sairaalapelosta sekä erilaisista selviytymiskeinoista sairaalapelossa. Tutkimuksessa on myös tutustuttu aikaisempiin tutkimuksiin aiheesta sekä lapsen haastatteluun.

Tutkimukseen osallistui 4 – 7 - vuotiaat päiväkirurgiset lapsipotilaat ja heidän huoltajansa. Tarkoituksena oli, että lapset pelasivat Päiki Pörriäinen –peliä kotona ennen toimenpidepäivää. Opinnäytetyössä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta ja aineistokeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Opinnäytetyössä haluttiin kerätä hyödyllistä, laadullista ja luotettavaa tietoa Päiki Pörriäinen -pelin toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Tutkimukseen osallistui yhteensä 9 lasta. Tutkimuksen tulokset analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Päiki Pörriäinen -peli koettiin pääosin toimivaksi, mutta myös kehittämisideoita nousi. Päiki Pörriäinen -pelin koettiin vähentävän lapsen jännitystä ja auttavan valmisteluissa toimenpidepäivään. Lapsia helpotti sairaalaan tulo, kun he tiesivät etukäteen päivän kulusta. Pelille kehittämisideoina nousivat tekstiosion ohittaminen, jonka kautta peli lyhenisi. Jatkossa voitaisiin tutkia lapsia havainnoimalla esimerkiksi, kun lapsi pelaa päiväkirurgiassa Päiki Pörriäinen –peliä. Haastattelukysymyksiä voisi myös hioa vielä ymmärrettävämpään muotoon leikki-ikäiselle lapselle.

Asiasanat: Lapsi, Pelko, Päiväkirurgia, Sairaalapelko

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing

GUSTAFSSON, MADELEINE & RANTASALO, MINNA:
Reducing child fears on a surgery day
Buzz the Surgeon Bee -game

Bachelor's Thesis in Public Nursing 29 pages, 14 pages of appendices

Autumn 2016

ABSTRACT

In Päijät-Häme District Central Hospital in Lahti in the day surgery unit a cartoon character called Buzz the Surgeon Bee has been created. The character has been developed to support the child on the day of the surgery in the unit. The purpose of this thesis was to research Buzz the Surgeon Bee -game functionality and effectiveness. The thesis was commissioned by the Päijät-Häme Central Hospital day surgery unit. The reason for this research was to get reliable information about the Buzz the Surgeon Bee-game functionality and effectiveness and with the results to get developing ideas for the game.

The study is based on the theories of day surgery activities in Finland and the child as a day surgery client, his/her development, hospital fears and different coping strategies in hospital fears. In this study we have also searched information in previous studies and through interviewing children.

Nine 4 – 7 years old children patients in the day surgical unit and their guardians took part in the study. The purpose was that children played Buzz the Surgeon Bee-game at home, before the day of the operation. A qualitative research and a theme interview were used in this thesis. The purpose was to collect useful, qualitative and reliable information on the Buzz the Surgeon Bee -game. The data was processed with an inductive analysis method.

Buzz the Surgeon Bee -game was mainly seen as functional. It was felt to reduce the child's stress and to help the preparation for the operation day. Children felt relieved before hospital admission, when they knew the course of the day. A development idea for the game is to skip its text part. In the future it could be studied by observing the children when they play the game in the day surgery unit. The interview questions could be edited into a more understandable form for toddler children.

Key words: Child, Fear, Day surgery, Hospital fear

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITE	2
2.1	Lähtökohdat	2
2.1.1	Toimeksiantaja ja kohderyhmä	2
2.2	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite	3
3	PÄIVÄKIRURGINEN HOITOTYÖ	4
3.1	Päiväkirurgian toiminta Suomessa	4
3.2	Lapsi päiväkirurgian potilaana	4
3.3	Päijät-Hämeen keskussairaala, Päiväkirurgian yksikkö	5
3.4	Päiki Pörriäinen -peli	5
4	LAPSEN KEHITYS, SAIRAALAPELOT JA SELVIITYMISKEINOT	7
4.1	Lapsen kehitys	7
4.2	Pelko käsitteenä	9
4.2.1	Lasten sairaalapelot	10
4.2.2	Selviytymiskeinot sairaalapelosta	12
5	OPINNÄYTETYÖN PROSESSIN KUVAUS	13
5.1	Suunnitelma- ja toteutusvaihe	13
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	15
6.1	Tutkimusmenetelmä	15
6.2	Tiedonhankinta	16
6.2.1	Muu tutkimustieto	17
6.3	Tiedonkeruu	18
6.3.1	Lapset tutkimuskohteena	20
6.4	Aineiston käsittely ja analysointi	21
7	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	24
7.1	Oman lelun tuominen, leikkiminen ja stetoskoopilla kuuntelu	24
7.2	Pörriäiset kiinnittivät huomion	24
7.3	Toimenpiteeseen liittyvä asia	24
7.4	Palkinto toimenpiteen jälkeen	25
7.5	Palaute pelistä	25

7.6	Tulosten yhteenveto	25
8	POHDINTA	28
8.1	Luotettavuus ja eettisyys	28
8.2	Aineiston hyödynnettävyys	29
8.3	Jatkokehittämisideat	29
9	LÄHTEET	30
9	LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Sairaalassaolo on lapselle pelottavaa sekä uutta. Tutusta ja turvallisesta kodista siirrytään outoon ympäristöön ja mahdollisesti vanhemmatkaan eivät ole aina paikalla antamassa tukea ja lohtua. (Ivanoff 1996, 2 - 4.) Pieniltä lapsilta on jo vuodesta 1941 lähtien kuvattu merkittäviä tunnereaktioita kirurgisen kokemuksen jälkeen. Nämä kokemukset ovat tulleet leikkauksesta ja anestesiasta. Lasten negatiiviset tuntemukset liittyvät olennaisesti pelkoon ja ahdistukseen, jonka aiheuttaa esimerkiksi erottaminen vanhemmista, hallinnantunteen menetys, tuttujen rutiinien vaihtuminen, instrumentit ja outo ympäristö. (Brewer, Gleditsch, Syblik, Tietjens & Vacik 2006, 13 - 14.)

Lapsilla suositetaan päiväkirurgista toimenpidettä, koska lapsen ero perheestä ja tavanomaisesta arjesta on tällöin lyhyt. Lapsi saapuu päiväkirurgiaan toimenpideaamuna, jolloin lasta on hyvä valmistaa kotona jo hoitajaksoon. (Ivanoff, Risku, Kitinoja, Vuori & Palo 2006, 104.) Päiki Pörriäinen on Päijät-Hämeen keskussairaalan Päiväkirurgian yksikössä oleva satuhahmo, joka on kehitetty päiväkirurgisen lapsen tueksi toimenpidepäivänä helpottamaan sairaalapelkoa ja lievittämään jännitystä (Ohrimovitsch & Tallbacka - Männistö 2016, 15). Satuhahmosta on myös kehitetty lapsen päiväkirurgisesta hoitopäivästä kertova peli, joka on ilmaiseksi ladattavissa Androidille, Applelle sekä PC-versioille. Siinä lapsi seikkailee läpi oman hoitopäivänsä vaihe vaiheelta. (Hyvis 2016.)

Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä haastateltiin päiväkirurgiseen toimenpiteeseen tulevia lapsia Päiki Pörriäinen- pelin toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Tutkimuskohteiksi valikoituivat lapsipotilaat, jotka olivat iältään 4 – 7 vuotta. Haastattelut toteutettiin päiväkirurgian tiloissa lapsen päiväkirurgisena hoitopäivänä syksyllä 2016.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT, TARKOITUS JA TAVOITE

2.1 Lähtökohdat

Lähtökohtana opinnäytetyölle oli esitutkimus Päiki Pörriäinen -pelistä, jonka olemme tehneet 2015 syksyllä kohtaamisen ja ohjaamisen osaaminen kurssilla hankeprojektina. Hankeprojekti tehtiin yhteistyössä Lahden ammattikorkeakoulun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian kanssa. Hankkeena tuotettu työ oli ensimmäinen tutkimus pelistä. Hyödynsimme opinnäytetyössä aikaisempaa materiaalia, jonka olemme tuottaneet kyseisestä aiheesta. Esitutkimus aiheesta jäi suppeaksi, jonka kautta saimme idean lähteä tekemään aiheesta opinnäytetyötä. Aihe on erittäin tärkeä ja ajankohtainen, sillä peliä ei ole aikaisemmin tutkittu, pohjalla on vain meidän esitutkimus. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian kanssa.

Hankeprojektissa tuotettu materiaali ja tutkimusvastaukset annettiin syksyllä 2015 päiväkirurgialle käyttöön. Opinnäytetyön tuotos annetaan toimeksiantajalle myös, joka on päiväkirurgia. Tuotos on tärkeä, koska se antaa tietoa siitä, onko Päiki-Pörriäinen -pelissä vaikutusta ja onko siitä apua. Toivottavaa olisi, että peliä voitaisiin tutkimusten tuloksien ansiosta hyödyntää myös sairaalassa. Peli on suunnattu kotona toimenpiteeseen valmistautumiseen mutta siitä voisi olla hyötyä myös toimenpidepäivänä sairaalassa.

2.1.1 Toimeksiantaja ja kohderyhmä

Otimme yhteyttä tutkimusvastaavana olleeseen sairaanhoitaja Hanna Ohrimovitschiin ja sovimme tapaamisen asian tiimoilta keväällä 2016. Toimeksiantaja työlle oli Päijät-Hämeen keskussairaalan Päiväkirurgian yksikkö. Yhteyshenkilömme opinnäytetyössä olivat Hanna Ohrimovitsch ja Mari Grönblom. Opinnäytetyön kohderyhmä oli Päijät-Hämeen keskussairaalan Päiväkirurgiassa asioivat 4 - 7 – vuotiaat lapsipotilaat ja heidän huoltajansa.

2.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Tutkimuksen tarkoituksena oli saada luotettavaa tietoa Päiki Pörriäinen -pelin toimivuudesta ja vaikuttavuudesta sekä tuloksien kautta saada kehittämisideoita pelille. Tarkoituksena oli saada laajempi osallistujakanta kuin esitutkimuksessa. Tietoperustan avulla olemme tutustuneet aihetta koskeviin keskeisiin käsitteisiin.

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa laadullista tutkimustietoa Päiki Pörriäinen -pelin toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Tavoitteena oli myös laajentaa omaa tietokantaamme asiasta.

3 PÄIVÄKIRURGINEN HOITOTYÖ

3.1 Päiväkirurgian toiminta Suomessa

Päiväkirurgia on kiireettömän leikkaushoidon ensisijainen vaihtoehto. Siellä toimenpiteet ovat yleisemmin suunniteltuja, joihin tarvitaan joko puudutus, laskimosedatio tai yleisanestesia. Päiväkirurginen potilas saapuu sairaalaan toimenpideaamuna ja kotiutuminen tapahtuu saman päivän aikana. Päiväkirurgisella potilaalla tulee olla kohtuullinen yleiskunto ja hänen tulee soveltua fyysisesti, psyykkisesti sekä sosiaalisesti toimenpiteeseen. (Korhonen, Kaakinen, Mäkelä & Miettinen 2016, 15)

Päiväkirurgiaan soveltuvia toimenpiteitä ovat muun muassa tyrä- ja suonikohjuleikkaukset, polven ja nilkan täyhystykset sekä valtaosa käsikirurgiasta ja yläraajan leikkauksista. (Korhonen ym. 2016, 15)

Päiväkirurginen hoito on edullisempaa sekä potilaalle että yhteiskunnalle. Potilas toipuu nopeammin, jolloin sairasloman tarve on todennäköisesti lyhyempi. (Korhonen ym. 2016, 15)

3.2 Lapsi päiväkirurgian potilaana

Päiväkirurginen toimenpide on suositeltavaa lapselle, koska lapsen ero perheestä ja tavanomaisesta arjesta on tällöin lyhyt. Päiväkirurginen toimenpide on myös lapselle turvallinen. (Korhonen ym. 2016, 4.)

Tavallisimpia päiväkirurgisesti tehtäviä toimenpiteitä lapsille ovat nivus- ja napatyrän, esinahan ahtauden ja vesikiveksen korjaus, erilaiset täyhystykset, kipsin vaihdot sekä kitarisan ja nielurisan poistot (Korhonen, Kaakinen, Miettinen & Ukkola 2006, 29).

Lapsi tulee päiväkirurgiaan kutsuttuna jonopotilaana, jolloin lasta on hyvä valmistaa hoitoon etukäteen kertomalla rehellisesti, miksi sairaalaan mennään, mitä hoitojakson aikana tapahtuu ja milloin sairaalasta pääsee pois. Valmistaminen lisää myös lapsen turvallisuudentunnetta ja edistää leikkauksenjälkeistä toipumista. (Ivanoff ym. 2006, 104.) Lapsi saapuu leikkauspäivän aamuna päiväkirurgiaan, jolloin osa valmisteluista tulevaan

päivään on jo tehty kotona turvallisessa ympäristössä. Leikkauksen jälkeen lapsen vointia seurailaan muutama tunti päiväkirurgian yksikössä, jonka jälkeen lapsi voi kotiutua, jos vointi on vakaa. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuori & Uotila 2013, 208.)

3.3 Päijät-Hämeen keskussairaala, Päiväkirurgian yksikkö

Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian yksikkö otettiin käyttöön vuonna 2005. Päiväkirurgian yksikössä tehdään vuosittain noin 5 000 toimenpidettä. Tiloissa on kahdeksan leikkaussalia, yksi hammastoimenpidehuone, aikuisten ja lasten heräämöt sekä tarvittavat hoidonvaraus-, tutkimus- ja esivalmistelutilat. Osastolla on myös omat tilat fysioterapialle. (Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä, 2016.)

Päiväkirurgiassa voidaan suorittaa lähes kaikkien erikoisalojen leikkauksia. Leikkaussalit jakautuvat kolmeen ortopedian saliin, verisuoni-, plastiikka- ja lastenkirurgian saliin, gastroenterologiseen ja gynekologiseen saliin ja yhteen hammastoimenpidesaliin. Päiväkirurgiassa hoidetaan lisäksi osastohoitoa vaativia reumakirurgisia potilaita. (Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä, 2016.)

3.4 Päiki Pörriäinen -peli

Lapsille on kehitetty Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian yksikössä oma satuhahmo Päiki Pörriäinen. Hahmon on suunnitellut Lahden ammattikorkeakoulun muotoilu- ja taideinsituutin opiskelija. Pörriäinen on syntynyt päiväkirurgisen lapsen tueksi toimenpidepäivänä ja se on suunniteltu helpottamaan lapsen sairaalapelkoa ja lievittämään jännitystä. Vuonna 2009 ilmestynyt hoitotyön suositus ”Leikki-ikäisen lapsen emotionaalinen tuki päiväkirurgisessa toimenpiteessä” oli myös taustalla hahmoa keksiessä. Päiki Pörriäinen hahmon avulla vanhemmat voivat valmistella lastaan tulevaan toimenpidepäivään. (Ohrimovitsch ym. 2016, 15.)

Päiki Pörriäinen on päiväkirurgian kutsukirjeessä esitelty pienen sadun ja kuvan avulla. Kirjeessä on myös ohje Päiki Pörriäinen -pelistä, joka on ilmaiseksi ladattavissa Androidille, Appllelle sekä PC-versioille. Peli kertoo perheelle lapsen päiväkirurgisesta hoitopäivästä. Pelin avulla lapsi seikkailee hoitopäivän vaihe vaiheelta. (Hyvis, 2016.) Päiki Pörriäisen kuvia on laitettu pitkin päiväkirurgian tiloja ja se johdattaa lasta eteenpäin. Pelin tarkoitus on antaa koko perheelle tietoa päiväkirurgisen päivän tapahtumista ja näin vanhemmilla on valmiuksia tukea lasta päiväkirurgisessa hoitoprosessissa, jolloin lapsi tuntee olonsa turvalliseksi. Pelissä lapsen toivotaan etsivän pörriäisen kuvia, samalla kun lapsi seikkailee omaa hoitopolkuaan läpi. Käytettävät termit lapselle ovat vaihdettu siten, että leikkaus sanaa ei käytetä, vaan puhutaan korjauksesta. Myös laskimokanyylistä puhutaan lapselle sanalla unikorkki ja puudutusrasvasta sanalla taikarasva. Myös kotiin tulevassa kirjeessä ovat nämä termit käytössä. (Ohrimovitsch ym. 2016, 15)

4 LAPSEN KEHITYS, SAIRAALAPELOT JA SELVIYTYMISKEINOT

4.1 Lapsen kehitys

Leikki-ikäisellä lapsella tarkoitetaan 1 - 6 -vuotiasta, mutta tutkimuksessa tarkastellaan kohderyhmää 4 - 7 -vuotiaat. 3 – 6- vuotias lapsi on myöhäisleikki-ikäinen. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 48.) 6 – 7-vuotiaan lapsen kehitys on hyvin lähellä toisiaan, 7 – vuotias lapsi on kuitenkin kouluikäinen eikä mukaan lukeudu enää myöhäisleikki-ikäisiin. (Hanhisalo 2002, 7.)

4 – vuotias on omatoiminen, joka kuitenkin tarvitsee tukea vanhemmiltaan. Lapsi ystäväystyy helposti, mutta ystävät valikoituvat tarkasti. Tärkeitä asioita 4 – vuotiaalle ovat perheen yhteenkuuluvuus sekä koti, joka voi järkkyy esimerkiksi sairaalahoitoon joutumisesta. (Ivanoff ym. 2006, 61 - 62.) Lasta kiinnostaa asiat ja hän kysyy paljon miksi-kysymyksiä. 4 – vuotias lapsi on tiedonhaluinen ja ympäristöstään kiinnostunut sekä kyselemällä lapsi kasvattaa sanavarastoaan. Vaikka lapsi kyseleekin jatkuvasti, erittäin tärkeää on antaa vastauksia lapsen kysymyksiin. 4 – vuotias lapsi selittää paljon ja kertoo pitkiä satuja. Tämän ikäinen lapsi voi käyttää kuolema sanaa, mutta ei tajua sen lopullisuutta. Lapsi alkaa pohtia erilaisten ilmiöiden ja asioiden tarkoitusta sekä pohtii oikean ja väärän eroa. Sadun ja todellisuuden raja on häilyvä 4 – vuotiaalla, tämän ikäinen lapsi ei osaa tehdä eroa niiden välillä. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 48 - 54.)

5 – vuotias lapsi on sosiaalinen ja haluaa viettää aikaa ikäistensä lasten seurassa. Hän jakaa iloja ja suruja ystäviensä kanssa. Hän ottaa toisten lasten tunteet huomioon ja on sovitteleva leikeissä. Hän tietää mitkä asiat tuntuvat toisesta pahalta. 4 - 5 -vuotias lapsi käyttää 5 - 6 sanan pituisia lauseita. (Ivanoff ym. 2006, 61 - 62.) 5 – vuotiaan lapsen sisäinen maailma on rikas, lapsen mielikuvitus on hyvin laaja. Vilkas mielikuvitus saattaa aiheuttaa pelkoja lapselle, koska 5 – vuotias lapsi ei osaa erottaa onko mielikuvituksen tuotteet todellisia vai eivät. Kuitenkin mielikuvitus auttaa myös lasta selviytymään tilanteista paremmin. Vilkaan mielikuvituksen

takia lapsen kanssa keskustellessa on vaikea pysyä yhdessä aiheessa, koska lapsi saattaa keksiä hetkessä sanoista uuden aiheen tai tarinan. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 48 – 54.)

6 – vuotiaalla on halu toimia itsenäisesti ja hän on sosiaalinen. Tämän ikäinen lapsi tarvitsee vielä paljon apua kuitenkin. (Ivanoff ym. 2006, 61 - 62.) 5 - 6 vuotias pohtii asioiden syitä ja hakee tukea vanhemmiltaan ajatuksilleen. 6 – vuotiaan lapsen ajattelu on kuitenkin muuttunut realistisemmaksi. Lapsi tietää mikä on oikeudenmukaista sekä erottaa oikean ja väärän. Lapsen mieltä voi askarruttaa moni asia ja näitä asioita voidaan käsitellä satujen avulla. Lapsi voi muistaa asioita kuukausien takaa, esimerkiksi viimeisimmän käynnin sairaalassa. Lapsi pystyy ottamaan huomioon yhden asian kerralla. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 48 - 54.)

7 – vuotias elää keskivaihetta lapsuudessa. Minäkuvalle ja itsetunnolle luo pohjan lapsen käsitys itsestään. 7 – vuotiaan elämänpiiri laajenee koulun alkamisen myötä. Lapsi solmii uusia ystävyysuhteita ja hän saa paljon uusia mielenkiinnon kohteita. Lapsen ajattelu muotoutuu loogisemmaksi sekä realistisemmaksi. Lapsi nauttii itsenäisyyden lisääntymisestä ja vanhempien tuki lapsen itsenäiseen toimintaan on tärkeää. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto; Hanhisalo 2002, 9 – 10.) Koulun alkaminen on lapselle uusi, iso asia ja harppaus elämässä. Kouluiän alkukynnyksellä perhe ja oma koti sekä vanhemmat ovat kouluikäiselle lapselle tärkeitä. Koti on tuttu ja turvallinen ympäristö ja sairaalaan joutuminen kouluiän kynnyksellä, jossa tapahtuu jo muutenkin muutoksia, voi olla stressaavaa. Lapsen elämänlaatuun vaikuttavat ihmissuhteet perheessä, sillä ne edustavat turvaa ja pysyvyyttä lapselle elämän muuttuvissa tilanteissa. Leikki-ikäisen lapsen perusturvallisuuden lähtökohtana on vanhempien läsnäolo. Perusluottamuksen kautta myös sosiaaliset taidot kehittyvät lapsella. (Ivanoff ym. 2006, 61 – 62; Hanhisalo 2002, 12.)

4.2 Pelko käsitteenä

Pelko pistää elimistössä fysiologiset voimavarat käyntiin. Reaktio, joka pelosta syntyy, aiheuttaa elimistössä joukon erilaisia fysiologisia ja somaattisia tekijöitä. Se muun muassa nopeuttaa sydämen sykettä, nostaa verenpainetta sekä lisää noradrenaliinin ja adrenaliinin eritystä. Somaattisina oireina voi ilmentyä hengenahdistusta, lihasjännitystä, heikottavaa oloa sekä pahoinvointia. Muutokset elimistössä auttavat ihmistä varautumaan vaaratilanteeseen. (Talka 2009, 13.)

Pelko kuuluu ihmisen perustunteisiin ja sen tehtävänä on suojella vaaroilta. Se määritellään emotionaaliseksi reaktioksi, jonka aiheuttaa todellinen tai epätodellinen vaara. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 308.) Sitä myös tarkastellaan reaktiona, jonka aiheuttaa sisäinen tai ulkoinen ärsyke. Pelon tunne nähdään usein negatiivisena, vaikka sen vaikutus voi olla myös positiivinen. (Kirmanen 2000, 40.) Se on ihmisen tarpeellinen ja hyödyllinen reaktio, se esimerkiksi suojaa lasta tapaturmilta ja vaaroilta sekä antaa merkin keholle pakenemisesta. Lapsen kehitykselle liian kova pelko on kuitenkin haitallista, sillä se voi rajoittaa normaalia elämää. Lapselle kovat pelot voivat luoda vääristyneen kuvan asiasta, sillä lapsi kokee pelon kohteen uhkaavana ja itseään vahingoittavana. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 308; Talka 2009, 13.) Lapset pelkäävät erilaisia asioita ja eri ikävaiheet vaikuttavat pelkoihin. Esimerkiksi 2 – vuotias pelkää äidin poislähtöä ja 3 – vuotias pimeää. Lapsen mielikuvitus on laaja ja se lisää pelkoja. (Ivanoff ym. 2006, 63.)

Pelot jaetaan synnynnäisiin, kehityksellisiin ja traumaattisiin pelkoihin. Synnynnäiset pelot ovat vaistomaisia pelkoja, esimerkiksi pimeän tai yksinäisyyden pelko. Kehitykselliset pelot ilmenevät eri ikäkausina ja ne voivat muuttua ikävaiheiden aikana. Kognitiivisen kehityksen muovautuessa tulevat myös kehitykselliset pelot ja ne ovat yhteydessä lapsen mielikuvituksen kehittymisessä. Varsinkin myöhäisessä leikki-iässä mielikuvitus on lapsella vilkasta. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 308 - 309.) 3 - 6 -vuotias lapsi ei kykene ajattelemaan loogisesti eikä hän erota

todellisuutta fantasiasta. Tämän ikäisen lapsen ajattelu on maagista, mikä voi aiheuttaa vääristymiä todellisuudesta. (Brewer ym. 2006, 14 - 15.)

Kehityksellisiä pelkoja ovat muun muassa pimeän ja mielikuvitusolentojen pelko. Jotkin kehitykselliset pelot häviävät iän myötä, mutta on myös pysyväksi jääviä pelkoja. Niitä ovat esimerkiksi ruumiin vammautumisen ja kuoleman pelko. Traumaattisista peloista puhutaan myös opittuina pelkoina. Lapsi voi mallintamisen kautta oppia vanhemmiltaan itselleen pelkoja, esimerkiksi ylihuolehtivien vanhempien omat pelot siirtyvät helposti lapseen. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 309.) Kirmasen (2000) mukaan lasten pelot vaihtelevat iän myötä ja ne voivat joko vähentyä tai lisääntyä lapsen kasvaessa. Kuten jo aikaisemmin todettiin, lapsen varhaisimpiin pelkoihin liittyy pimeä, yksin jääminen ja vieraat asiat. Leikki-ikäisellä lapsella kuitenkin suurin pelko on vanhemmista eroon joutuminen, mihin liittyy hylätyksi tulemisen pelko. Myös 7 – vuotias lapsi pelkää sairaalaan joutumista, sillä se merkitsee vanhemmista eroa. Myös tuttu ympäristö muuttuu ympäristöksi, jossa voi olla monia asioita jotka herättävät pelkoa. (Kirmanen 2000, 42 - 43; Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 309; Hanhisalo 2002, 18.)

Vaikka lapsella ei ole henkilökohtaista kokemusta sairaalassa olemisesta, tietää lapsi esimerkiksi, ettei ennen leikkausta voi syödä. 2 – vuotiaalla lapsella on jo mielikuva mitä sairaalassa tapahtuu ja millaista siellä on. Lapsilla on erilaiset tavat sopeutua ja suhtautua sairaalahoitoon. Joissain määrin sairaalaan joutuminen aiheuttaa kuitenkin lapselle traumaattisia pelkoja. Suurin merkitys lapsen kohdalla on, miten lapsi valmistellaan pelottavaan tilanteeseen ja miten lapsen pelkoja käsitellään. (Talka 2009, 9 – 12.)

4.2.1 Lasten sairaalapelot

On arvioitu, että noin 50 - 70 % sairaalassa olevista lapsista kokee vaikeaa pelkoa ja stressiä varsinkin ennen leikkausta. Sairaalahoito onkin yksi isoimmista stressitekijöistä lapselle. (Fincher, Shaw & Ramelet 2012, 946 - 947; Wennström, Hallberg & Bergh 2008, 96 - 106.) Salmelan (2010)

tutkimuksen mukaan yli 90 % lapsista pelkää ainakin yhtä asiaa sairaalassa (Salmela 2010, 4). Yksikin epämiellyttävä kokemus voi mahdollistaa lapsen sairaalapelolle. Lapsi pelkää kipua, jonka takia häneltä ei tulisi kieltää toimenpiteen aiheuttamaa kipua. (Ohrimovitsch ym. 2016, 14 - 15.)

Lapsen psyykkinen kehitys on kesken, ajatteluvalmius ei ole samanlainen, kuin aikuisella. Mielikuvitus voi synnyttää epärealistisia pelkoja. Lapsi saattaa pelätä ympäristöä jossa on kokenut pelottavan asian. Suurin ongelma toimenpiteeseen joutuvalla lapsella on, että hänet niin sanotusti pakotetaan odottamattomaan ja ahdistavaan tilanteeseen. Lapsilla esiintyy pelkoja liittyen sairaalaympäristöön, toimenpiteisiin ja kehontuntemuksiin. Niitä voi laukaista esimerkiksi röntgenkamera, valvontalaitteiden äänet, mikroskooppi ja hajut sairaalassa. (Talka 2009, 15 - 16; Salmela, Aronen & Salanterä 2011, 24; Wennström ym. 2008, 96 - 106.)

Lapsille pelkoa voi aiheuttaa myös vajaa tiedonanto, leikkaus ja sairauden oireet. Sairaalassa olon aikana myös kehitysvaiheeseen kuuluvat tyypilliset pelot voivat ilmetä esimerkiksi pimeän pelko. Myöhäisleikki-ikäiset voivat kokea toimenpiteen rangaistuksena rikkomuksesta. Pelkoa aiheuttaa myös kontrollin menetys ja vieraat ihmiset. (Salmela ym. 2011, 24 - 25.)

Nukutusmaskia, lääkkeen ottamista ja komplikaatioita lapset pelkäävät ennen toimenpidettä. Lapset kokevat induktion myös erittäin pelottavaksi. Erityisesti leikkaussalissa lapsia pelottaa leikkausasuun pukeutuneet hoitajat ja lääkärit tunnistamattomuuden takia. Toimenpiteen jälkeen lapsia pelottaa uudelleen leikkaukseen joutuminen, pahoinvointi ja postoperatiivinen kipu. Perioperatiivinen ahdistus ja pelko liittyvät merkittävästi kipuun ja varsinkin 24 tuntiin leikkauksen jälkeen. (Flinkman & Salanterä 2004, 121 - 125; Fortier, Del Rosario, Martin & Kain 2010, 318 - 322.)

4.2.2 Selviytymiskeinot sairaalapelosta

Sairaanhoitajan on tärkeä tietää eri-ikäisten lasten sairaalapeloista, jotta hän voi lieventää ja ehkäistä niitä. On hyvä kuunnella vanhempia lapsen peloista ja miten lapsi ilmaisee niitä, jotta niihin osataan varautua hoidossa. Lapsen hyvä valmistelu hoitotoimenpiteisiin ja tutkimuksiin ehkäisee lapsen pelkoa. Mahdollisuuksien mukaan myös lapsen tutustuttaminen hoitolaitteisiin ja -välineisiin olisi hyvä. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 310.)

Lapsen kanssa leikkiminen auttaa sairaanhoitajaa havaitsemaan hänen pelkoja. Hyviä keinoja ehkäistä ja käsitellä lapsen kokemia pelkoja ovat esimerkiksi sairaalaleikit ja nukketeatteri. Myös omien lelujen käyttö sairaalassa auttaa vähentämään pelkoa. Salmelan (2010) tutkimuksessa leikki-ikäiset lapset kuvasivat 75 erilaista selviytymiskeinoa sairaalapelosta. Selviytymiskeinot todettiin olevan tuttuja lapsen jokapäiväisestä elämästä. Lapset kuvasivat erityisen tärkeäksi selviytymiskeinoksi aktiivisen roolin ja osallistumisen hoitotoimenpiteissä. (Salmela 2010, 33 - 38.)

Vanhemmat tuovat turvaa ja lohtua läsnäolollaan pelottavissa tilanteissa, mutta vanhempien poissa ollessa lapset hakevat myös turvaa hoitajilta ja lääkäreiltä. Vanhemmille olisi hyvä mahdollistaa ympärivuorokautinen läsnäolo sairaalassa. Hoitajilta odotetaan rauhallisuutta, määrätietoisuutta ja turvallisia otteita tutkimustilanteissa sekä myös lapsen kohtaamista lapsena ja lapsen tasolle alentumista. (Storvik-Sydänmaa ym. 2013, 310.)

Selviytymiskeinoina koettiin se, että henkilökunta puhui ystävällisesti ja suoraan lapsille. Vanhemmat ovat ehdottaneet selviytymiskeinoksi, että lapset jotka ovat olleet jo leikkauksessa, eivät palaisi samalle alueelle jossa muut lapset vasta odottavat leikkaukseen pääsemistä. (Wollin, Cert, Plummer, Owen, Hawkins, Materazzo & Morrison 2004, 128 - 132.)

5 OPINNÄYTETYÖN PROSESSIN KUVAUS

Tämän osion sisällä kuvataan opinnäytetyöprosessin keskeisimmät vaiheet sekä miten prosessi opinnäytetyön tekemisessä eteni.

5.1 Suunnitelma- ja toteutusvaihe

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi keväällä 2016, jolloin ilmoitauduimme opinnäytetyöprosessiin. Samaan aikaan teimme toimeksiantosopimuksen Lahden ammattikorkeakoulun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian yksikön kanssa. Opinnäytetyön suunnitelmaseminaari oli toukokuussa 2016, jonka jälkeen haimme tutkimuslupaa Päijät-Hämeen keskussairaalaan. Tutkimuslupa haastatteluihin saatiin kesäkuussa 2016. Saatekirjeet lähetettiin elo- ja syyskuussa ja haastattelut toteutettiin päiväkirurgian tiloissa lokakuussa 2016.

Tutkimuskohteiksi valikoituvat 4 – 7-vuotiaat lapsipotilaat. Peli on suunnattu leikki-ikäisille lapsille ja alle 4 – vuotiaiden vastaamis- ja ymmärtämiskyky ei tue tutkimuksen suorittamista. Valitsimme 7 -vuotiaat, koska he ovat kouluikäisiä ja heidän ajattelutoiminnot kehittyvät. 7 – vuotias pystyy aiempaa paremmin pohtia asioita ja muodostaa omia mielipiteitä. Koulun alkaminen on myös 7 – vuotiaalle lapselle iso asia ja suuri harppaus elämässä. Kouluiän alussa lapsi kokee kodin turvalliseksi ja tutuksi ympäristöksi. Sairaalaan joutuminen tämän kouluiän kynnyksellä, jossa tapahtuu jo muutenkin muutoksia, voi olla stressaavaa. Myöskin esitutkimuksessa oli 4 – 7 vuotiaat kohderyhmänä, jolloin tämä ikäjakauma valittiin yhdessä tutkimusvastaavan kanssa.

Kriteerinä pidimme päiviä, jolloin saimme mahdollisimman monipuolisesti eri potilasryhmistä tuloksia. Eli lastenpäiväkirurgian toimenpidepäivät ovat tiistai, keskiviikko ja torstai. Keskiviikkona on yleensä hammas- ja reumapotilaita ja muina päivinä korvapotilaat ja muut kirurgiset lapsipotilaat. Saatekirjeet lähetettiin päiväkirurgiasta perheille elo- ja syyskuun aikana (LIITE 1). Saatekirjeissä kysyttiin lupaa lapsen osallistumisesta tutkimukseen. Vanhemmat toivat saatekirjeen

allekirjoitettuna toimenpidepäivänä, jolloin ne otettiin haastattelijoiden toimesta talteen.

Tavoitteena oli saada 8 lasta osallistumaan, mutta kutsuja laitettiin 12 potilaalle huomioon ottaen, etteivät kaikki välttämättä halua osallistua ja osa heistä voi muuttaa mielensä vielä toimenpidepäivänä. Ennen varsinaisia haastattelupäiviä kävimme päiväkirurgiassa soittamassa lapsille ja heidän vanhemmilleen ja kysyimme, olivatko he vielä halukkaita osallistumaan tutkimukseen. Puhelinsoitoilla saimme varman tiedon 10 osallistujasta, joista yksi jäi pois varsinaisina haastattelupäivinä. Haastatteluihin osallistui lopulta 9 lasta. Tavoitteisiin päästiin haastateltavien määrässä. Lukuun ottamatta yhtä haastateltavista, kaikki osallistuivat haastatteluiden molempiin vaiheisiin. Tutkimukseen osallistujia saatiin sen verran, että tutkimustuloksia voitiin analysoida laadukkaasti.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Opinnäytetyön aiheesta ei ole aikaisempia tutkimuksia, joten tutkimusmenetelmänä laadullinen tutkimus tuntui luonnolliselta valinnalta. (Kananen 2014, 16.)

Kvalitatiivinen tutkimus tulee pääsääntöisesti kysymykseen, kun ilmiöstä ei ole tiedossa teorioita, jotka selittäisivät tutkimuksen kohteena olevan aiheen. Mitä vähemmän aiheesta tiedetään, sen todennäköisemmin laadullinen tutkimus valikoituu tutkimusmenetelmäksi. Kyseinen tutkimusmenetelmä soveltuu myös silloin käytettäväksi, kun ilmiöstä halutaan hyvä kuvaus tai siitä halutaan saada syvälinen näkemys. (Kananen 2014, 16.)

Kvalitatiiviselle tutkimukselle on luonteenomaista, että tutkimus toteutetaan luonnollisessa ympäristössä. Tutkimusaineiston kerääminen on kokonaisvaltaista ja se tapahtuu vuorovaikutussuhteessa tutkittavien kanssa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa huomio kiinnitetään tutkimukseen osallistuvien näkökulmaan ja näkemykseen. Tutkimuksen kohdejoukkoa ei valita satunnaisotannalla, vaan se on valittu tarkoituksenmukaisesti. Aineiston analysointi on induktiivista, palautuvaa sekä vuorovaikutteista. (Kananen 2014, 18.)

Kvalitatiivinen tutkimus eroaa määrällisestä tutkimuksesta siten, ettei siinä pyritä yleistykseen. Laadullisella tutkimuksella pyritään löydöksiin ilman tilastollisia menetelmiä tai muita määrällisiä keinoja. Siinä tarkastellaan yksittäisiä tapauksia, jotka voidaan laadullisin tutkimusmenetelmin tutkia luotettavasti ja perusteellisesti. Tutkimuksissa analyysi mielletään yleensä tutkimuksen viimeiseksi vaiheeksi. Laadullisessa tutkimuksessa analyysi on läsnä jokaisessa vaiheessa ja se ohjaa tiedonkeruuta sekä tutkimusprosessia. (Kananen 2008, 24; Kananen 2014, 16 – 17.)

Tutkimusprosessi kuvataan neljään vaiheeseen. Ensimmäisenä aiheeseen perehdytään, joka sisältää aihepiirin valinnan, tehtäväalueen rajauksen sekä tutustumisen aikaisempiin tutkimuksiin. Aiheeseen perehtymisen jälkeen voidaan tehdä tutkimussuunnitelma. Toteutus voidaan tehdä, kun tutkimussuunnitelma on valmis. Toteutuksessa kerätään tutkimusaineisto sekä tehdään analysointi ja tulkinta. Tutkimusprosessin viimeisenä osana on raportointi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 65.)

6.2 Tiedonhankinta

Tiedonhakuprosessin alussa varasimme ajan tiedonhankintaklinikalle, jossa saimme opastusta tiedonhakupoihin sekä tietoa luotettavista tiedonhakulähteistä. Tietoa haettiin ajankohtaisista tutkimuksista sekä muusta aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta. Tietoperustaa varten tutustuttiin myöhäisleikki-ikäisen ja kouluikäisen lapsen kehitykseen, lapsen sairaalapelkoihin, päiväkirurgiseen toimintaan sekä lapsen hoitoon päiväkirurgiassa. Tietoa haettiin myös tutkimuksista, joissa selvitetään lasten sairaalapelkoa sekä keinoja niiden lieventämiseksi.

Tiedonkeruussa käytettiin erilaisia suomen- ja englanninkielisiä tietokantoja. Tiedonhaussa käytimme Medic-, Terveysportti-, Cochrane- ja Chinal (ebsco) -tietokantoja. Myös Google Scholar – hakupalvelua käytettiin. Tietoperustan keräämisessä hyödynnettiin ammattilehtiä, ammatillista kirjallisuutta sekä tietokantojen kautta löytyneitä artikkeleita ja tutkimuksia. Suomalaisina hakusanoina käytettiin muun muassa lapsi, kirurgia, päiväkirurgia, pelot, selviytyminen ja selviytymiskeinot. Englanninkielisinä hakusanoina käytettiin muun muassa preoperative, anxiety, child, fear, preparing, preoperativeanxiety, pediatric ja surgery. Tutkimukset ja artikkelit jotka valittiin mukaan, käsittelivät lapsen perioperatiivista hoitoprosessia ja sen aikaisia pelkoja sekä miten niitä on tutkittu. Artikkelit, jotka koskivat lapsen ohjausta, suljettiin pois. Kriittisiä oltiin myös tutkimuksissa ja artikkeleissa, jotka olivat julkaistu myöhemmin kuin 2006.

Pääosin tietoa haettiin aikaväliltä 2006 - 2016, koska kriteerinä oli ajankohtainen tietoa aiheesta. Tietoa hyväksyttiin myös pidemmältä aikaväliltä (1996-2016), koska nähtiin arvokkaaksi pohjatiedoksi myös vanhemmat tukimukset. Tietoperustana toimi kuitenkin suurimmaksi osaksi kymmenen vuoden sisään olevaa tietoa.

6.2.1 Muu tutkimustieto

Tutkimuksia lasten sairaala- ja leikkaushoitoon liittyvistä peloista löytyi kattavasti. Ulkomailla tehtyjä tutkimuksia löytyi runsaasti. Kotimaassa tutkimustietoa lapsen sairaalapelosta on tutkittu suhteellisen vähän. Tutkimukset painottuivat paljon kouluikäisten lasten sairaalapelkoihin. (mm. Wennström, Hallberg & Bergh 2008; Mahat & Scoloveno 2004; Forsner, Jansson & Söderberg 2009; Wilson, Megel, Enenbach & Carlson 2010.) Tietoa etsittiin, millä keinoilla lasten sairaalapelkoja on yritetty lieventää. Sairaalapelkojen lieventämiseen on tutkimuksissa kokeiltu terapeuttisia pelejä ja miten ne vaikuttavat lapsilla, jotka ovat menossa päiväkirurgiseen toimenpiteeseen (Li, Lopez & Lee 2007.). Irlannista löytyi tutkimus, jossa pelkojen lieventämiseksi oli kokeiltu satua Woodyn nielurisaleikkaukseen tulemisesta (Tunney & Boore 2013). Myös hyvän preoperatiivisen valmistelun merkitystä on ulkomailla tutkittu (mm. Fincher, Shaw & Ramelet 2012.) Leikki-ikäisten ja esikouluikäisten lasten preoperatiivista pelkoa ja ahdistusta on tutkittu kysymällä lapsilta, sekä vanhemmilta peloista ja ahdistuksesta joka ilmenee sairaalahoidon aikana (Wollin, Cert, Plummer, Owen, Hawkins, Mateeazzo & Morrison 2004.; Fortier, Del Rosario, Martin, & Kain 2010.) Tutkimuksilla on todettu myös, että leikkausta edeltävä pelko aiheuttaa enemmän komplikaatioita ja myöhäisiä negatiivisia vaikutuksia lapsen käyttökseen (Mountain, Smithson, Cramolini, Wyatt & Newman 2011).

Kotimaiset tutkimukset koskevat lasten leikkaus- ja sairaalapelkoja ja ne keskittyvät leikki- ja esikouluikäisiin lapsiin (mm. Ivanoff 1996; Flinkman & Salanterä 2004; Talka 2009.; Salmela 2010.) Harvoissa tutkimuksissa lapselta itseltä on kysytty peloista. Salmelan (2010) tutkimuksessa on

lapsilta kysytty heidän pelonhallintakeinoista. Muut tutkimukset pääosin ovat keskittyneet lapsen havainnointiin sekä vanhemmilta saatuun tietoon ja osittain myös lapsilta kysytyyn, mutta eivät pelkästään lapsen omaan näkökulmaan peloista ja niistä selviytymisessä. Ulkomailla lapsia on kuunneltu myös joissakin tutkimuksissa. Lapset ovat päässeet kertomaan omia näkemyksiään, kertoen sairaalaan liittyvän tarinan käyttäen sarjakuvia apuna. (Wilson, Megel, Enenbach & Carlson 2010.)

6.3 Tiedonkeruu

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistokeruumenetelminä käytetään kyselyä, havainnointia, haastattelua sekä erilaisiin aineistoihin perustuvaa tietoa. Opinnäytetyössä tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui teemahaastattelu. Teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu asettuu muodoltaan syvähaastattelun ja lomakehaastattelun väliin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 71.) Teemahaastattelu etenee ennalta suunniteltujen teemojen mukaisesti ja ne ovat kaikille haastatteluun osallistuville samat. Teemojen ansiosta kuitenkin niissä voidaan joustaa ilman tiukkaa etenemistä. Tutkijat tutustuvat aikaisempiin tutkimuksiin sekä tutkittavan aiheen keskeisiin käsitteisiin, joiden pohjalta aihepiirit eli teemat valikoituvat. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 47 – 48.)

Haastattelututkimuksella saadaan syventävää ja selventävää tietoa tutkittavasta aiheesta. Vuorovaikutustilanne ihmiseltä ihmiselle antaa vastaajalle mahdollisuuden vastata vapaammin. Teemahaastattelussa tutkittavat ovat kokeneet tietyn tilanteen. Vaikka teemahaastattelussa pyritäänkin pitäytymään ennalta suunniteluissa teemoissa kaikkien haastateltavien kanssa, haastattelumuoto antaa kuitenkin vapaalle puheelle tilaa. Teemahaastattelussa edetään haastateltavan ehdoilla. Tällä tavoin voidaan tutkia yksilön ajatuksia ja kokemuksia. (Hirsjärvi ym. 2010, 34 - 35, 47 – 48.) Tutkimuksessa käytettiin avoimia kysymyksiä, jotka kannustavat kertomaan itse enemmän kuin yhdellä sanalla asiasta. Jatkokysymyksiä voi käyttää rohkaistakseen puhujaa esimerkiksi nyökkäämällä. Lisä- ja tarkentavia kysymyksiä voi esittää spontaanisti, jos

jää epäselvyyksiä, mutta on muistettava, että hiljaisuuskin on kysymysmuoto, jolloin annetaan vastaajalle aikaa rauhassa miettiä mitä sanoa. Organisoivat kysymykset ohjaavat asiasta eksynyttä vastaajaa takaisin aiheeseen, kuten "Voisimme siirtyä seuraavaan kysymykseen...". (Kananen 2014, 79 – 81.)

Alaikärajana suulliselle haastattelulle voidaan pitää 4 ikävuotta. alle 4 -vuotiaiden lasten vastaamis- ja ymmärtämiskyky ei tue tutkimuksen suorittamista. Leikki-ikäisillä suullista haastattelua voidaan helpottaa kuvamateriaalin, piirustusten, leikin ja nukkejen avulla. Lapsi voi myös reagoida voimakkaasti ympäristöön, jossa haastattelu toteutetaan. Ympäristön olisikin hyvä olla neutraali. Lapsi voi myös vierastaa haastattelijaa, jolloin voi olla välttämätöntä toisen vanhemman olla läsnä tilanteessa. (Hirsjärvi ym. 2010, 129 – 130.) Päiki Pörriäinen H-peli on suunnattu leikki-ikäisille lapsille, joten lasten haastattelu tuntui luontevimmalta vaihtoehdolta. Lasten ääni ja heidän kokemuksensa pelistä olivat tärkeässä asemassa.

Leikki-ikäisille kannattaa ymmärrettävyyden vuoksi tehdä vain 3 - 5 sanaa käsittäviä kysymyksiä, joissa on tuttuja sanoja. Haastattelun pituuskin voi olla noin 15 - 20 minuuttia hyvän keskittymisen säilyttämiseksi. Saman kysymyksen voi esittää eri tavalla, jos lapsi ei ymmärrä. (Hirsjärvi ym. 2010, 130.) Haastattelussa kysymykset on mietitty niin, että lapsikin ymmärtää ne ja pystyy vastaamaan niihin. Kysymykset ovat myös käyneet erikoispsykologi Hanna Vuorimaalla, joka hyväksyi kysymysten ulkomuodon.

Ennen toimenpidettä:

1. Mitä tietoa sait Päiki Pörriäinen- pelistä?
2. Mitä kivaa Päiki Pörriäinen- pelissä oli?
3. Mistä et tykännyt Päiki Pörriäinen- pelissä?
4. Oliko Päiki Pörriäinen- pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Toimenpiteen jälkeen:

1. Miten Päiki Pörriäinen- peli auttoi sinua?
2. Mitä samaa Päiki Pörriäinen- pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?
3. Mitä haluaisit lisätä Päiki Pörriäinen- peliin?
4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Haastattelutilanne toteutettiin päiväkirurgian tiloissa ennen ja jälkeen toimenpiteen. Lähes kaikki lapset, joita haastateltiin, leikkivät samaan aikaan kun vastailivat kysymyksiin. Tilanteesta tehtiin mahdollisimman neutraali, jotta lapsi ei jännittäisi ja jättäisi sen takia vastaamatta kysymyksiin. Leikin mahdollistaminen lapsen haastattelun ajan vähensi tilanteen muodollisuutta. Vanhempien läsnäolo myös mahdollistettiin, vanhemmat olivat joko lapsen vieressä tai taka-alalla. Haastattelu eteni lapsen ehdoilla. Lapsen annettiin kuiskata vanhemman korvaan vastaus, jos he eivät uskaltaneet sanoa vastausta haastattelijalle. Valmis haastattelurunko ohjasi haastattelua ja haastattelutilanteissa apuna käytettiin nauhuria.

Ensimmäisenä haastattelupäivänä menimme päiväkirurgiaan yhdessä haastattelemaan muutamaa lasta. Totesimme tämän jälkeen, että lasta on helpompi ja luontevampi lähestyä yksin. Ensimmäisistä haastatteluista totesimme, että kaksi haastattelijaa tekivät tilanteesta lapselle liian muodollisen. Jatkoimme haastatteluiden toteuttamista yksilöinä. Haastattelut jaettiin tasapuolisesti ja informoimme toisillemme, miten haastattelupäivät olivat menneet. Jaoimme haastatteluiden loputtua litteroidut tekstit toisillemme ja kokosimme ne yhteen.

6.3.1 Lapset tutkimuskohteena

Leikki-ikäisten lasten haastattelun onnistumisen edellytyksenä on lapsen ikään soveltuvan kommunikoinnin käyttö. Pienen lapsen ajattelu on konkreettista ja lasta haastatellessa sanojen tulisi olla lapselle tuttuja. Monet aikuisille tutut sanat voivat olla lapselle vieraita tai voivat lapsen mielessä saada erilaisen käsityksen kuten sana ”leikkaus”. Lasten ja aikuisten ajatukset kulkevat eri tavalla, mikä tulisi huomioida

haastattellessa lasta. Niin sanotusti haastattelija ja haastateltava puhuvat ”samaa kieltä”. Lasta haastattellessa on tarkoituksena saada lapsi kertomaan tarinoita, omia näkemyksiään ja mielipiteitään. Myös lapsia haastatellessa tulisi välttää sellaisia kysymyksiä joihin on mahdollista vastata ainoastaan kyllä- tai ei-sanoilla, mutta jos näin tapahtuu, voivat tarkentavat kysymykset olla paikallaan. Lasta ei kuitenkaan tule johdatella vastauksessa. (Turtiainen 2001, 9 – 11, 25 – 29.)

Haastattelutilanteesta olisi parasta tehdä mahdollisimman rento ja epämuodollinen jotta se olisi lapselle miellyttävä. Ennen varsinaista haastattelua lapsen kanssa voi jutella kuulumisia, tällä luodaan lapselle rentoa ja mukavaa ilmapiiriä eikä syöksytä suoraan varsinaisiin kysymyksiin. Haastattelun kulkua ei voi etukäteen ennustaa. Lapsi kun on kyseessä, voi hän esimerkiksi kyllästyä tai väsyä kesken haastattelun. Tähän on tietenkin myös varauduttava, tässä apuna voivat olla piirustusvälineet jolloin lapsi ehkä jaksaa keskittyä vähän pidempään. (Turtiainen 2001, 9 – 11, 25 – 29.)

6.4 Aineiston käsittely ja analysointi

Haastatteluaineisto kuunneltiin jokaisen haastattelun jälkeen heti ja useaan otteeseen, jonka jälkeen aineisto litteroitiin. Tämä oli hyvä tapa, koska haastattelu oli vielä tuoreessa muistissa. Litteroinnilla tarkoitetaan eriäväisten tallenteiden, kuten äänitteiden, puhtaaksi kirjoittamista tekstimuotoon. Teemahaastattelussa aineisto pyritään kirjoittamaan mahdollisimman tarkasti sanasta sanaan. Litteroinnin tarkimmassa tasossa huomioidaan puheen lisäksi esimerkiksi eleet. Tällä pyritään mahdollisimman todenmukaiseen tallennukseen ja kuvaukseen haastattelutilanteesta. Litteroinnissa käytettiin sanantarkkaa litterointia. Litteroituihin teksteihin kirjoitettiin äännähdykset sekä eleet, mutta siinä ei olla huomioitu taukojen pituuksia, huokauksia tai äänensävyjä. Tallenteet litteroitiin myös puhekielellä. (Kananen 2014, 101 – 103.) Litteroinnin suorittaminen heti haastattelun jälkeen oli suotavaa, sillä se tuki luotettavuutta. Aineiston litteroinnin jälkeen haastattelut poistettiin

nauhurista. Teksteihin merkittiin selkeästi, puhuuko aikuinen, lapsi vai haastattelija sekä minkä ikäistä lasta haastateltiin. Litteroitua tekstiä tuli yhteensä 9 sivua (LIITE2).

Aineiston analysoinnissa käytettiin induktiivista eli aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Induktiivisen sisällönanalyysin tavoitteena on analysoida dokumentteja objektiivisesti sekä systemaattisesti. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi kuvataan kolmivaiheiseksi prosessiksi. Ensimmäinen vaihe on redusointi eli aineiston pelkistäminen. Tällä tarkoitetaan sitä, että analysoitavasta aineistosta seulotaan tutkimukselle epäolennaiset asiat pois. Pelkistämällä voidaan tarkoittaa aineiston pilkkomista tai tiivistämistä. Toinen vaihe on klusterointi eli aineiston ryhmittely. Klusteroinnissa koodauksen avulla aineistosta löydettyt alkuperäisilmaukset käydään läpi, pyrkimyksenä löytää aineistosta eroavaisuuksia ja/tai samankaltaisuuksia. Samoja asioita kuvaavat käsitteet ryhmitellään ja integroidaan luokaksi. Luokat nimetään sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Viimeisenä, eli kolmantena vaiheena kuvataan abstrahointi, jossa tutkimuksen kannalta oleellinen tieto erotetaan. Abstrahoinnin avulla muodostetaan teoreettinen käsitteistö. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-112.)

Aineiston analysointi aloitettiin lukemalla aineisto monta kertaa läpi huolella ja perehtymällä sisältöön. Kun aineistosta oli saatu kokonaiskuva, lähdettiin tekstiä pilkkomaan osiin. Pilkoimme aineistoa siten että ryhmittelimme tekstin osat aihepiirien mukaan. Apuna tässä käytettiin värikyniä. Tätä kutsutaan koodaukseksi, esimerkiksi leluun liittyvät maininnat saivat oman värinsä alleviivauksella. Haastateltavia oli 9 lasta ja aineistoa kertyi riittävästi. Pelkistämällä erittelimme aineistosta epäolennaiset asiat pois. Kaikkea kerättyä aineistoa ei ollut tarpeellista analysoida. Tarkastelimme teksistä sellaisia piirteitä, jotka olivat usealle haastateltavalle yhteisiä. Tämän jälkeen kirjoitimme ylös pelkistetyt ilmaisut. Näistä alkuperäisistä ilmauksista lähdimme etsimään yhtäläisyyksiä ja niiden kautta saimme muodostettua johtopäätökset. Käytimme tässä apuna taulukkoa, johon kokosimme alkuperäiset ilmaukset allekkain ja niiden viereen yhteneväisyydet sekä niiden viereen

johtopäätökset (LIITE 3). Johtopäätöksistä muodostui tutkimusten tulosten otsikot. (Tuomi ym. 2009, 109 – 110.)

7 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

7.1 Oman lelun tuominen, leikkiminen ja stetoskoopilla kuuntelu

Tutkimuksessa nousi esille oman lelun tuomisen tärkeys. Lähes jokainen lapsi oli ottanut oman lelun mukaan. Lapset odottivat toimenpiteen jälkeen leikkimään pääsemistä ja he kokivat leikkihuoneen mieleiseksi. Pelissä stetoskoopilla sai omaa lelua kuunnella ja muutamat lapset muistivat tämän kohdan. Yksi haastateltavista oli harmissaan, kun ei päässyt kuuntelemaan omaa lelua. Hän huomasi poikkeavuuden pelissä kerrotusta hoitopolusta. Oma lelu tuo lapselle lohtua ja muistuttaa turvallisesta kodin ympäristöstä. Lapset muistivat, että pelissä kehoitettiin ottamaan oma lelu mukaan, kun he tulevat korjausleikkaukseen.

7.2 Pörriäiset kiinnittivät huomion

Lähes kaikki lapset muistivat etsiä Päiki Pörriäisen kuvia päiväkirurgian tiloista. Pelissä mielekkääksi koettiin Päiki Pörriäisten ”täppäys”. Vanhemmat huomasivat, että Päiki Pörriäisten etsiminen selvästi lievensi lapsen jännitystä. Vanhemmat myös huomasivat lapsien etsivän Päiki Pörriäisen kuvia päiväkirurgian tiloista. Haastattelijat huomioivat myös, että lapset etsivät Päiki Pörriäisiä ennen haastattelua ja haastattelutilanteissa sekä selvästi ilahtuivat löytäessään niitä.

7.3 Toimenpiteeseen liittyvä asia

Lapset muistivat selvästi toimenpiteeseen liittyviä asioita. Selvästi lasten puheista nousi esille taikarasva käsissä sekä nukutustilanne. Yli puolet haastateltavista lapsista kertoivat nukutustilanteen menneen samalla tavalla kuin pelissä. Pelin kautta lapset saivat tietoa nukutuksesta sekä myös syömättä ja juomatta olost.

7.4 Palkinto toimenpiteen jälkeen

Lapset muistivat, että heräämisen jälkeen leikkihuoneessa odottaa jäätelö tai pillimehu, jonka he myös saivat toimenpiteen jälkeen herättyään.

Palkintoa toimenpiteen jälkeen odotettiin innolla. Jäätelö mainittiin useammin haastatteluissa kuin mehu. Varsinkin toimenpiteen jälkeisissä haastatteluissa lapset toivat ilmi ilon jäätelön saannista.

7.5 Palaute pelistä

Palaute pelistä koettiin tärkeänä huomiona myös. Haastatteluista nousi ilmi tyytyväisyyttä sekä kehittämisideoita peliä kohti. Tässä osiossa on erityisesti otettu vanhempien vastaukset huomioon. Vanhemmat pelaavat lastensa kanssa Päiki Pörriäinen –peliä kotona ja huomaavat lastensa keskittymisen peliin. Peli koettiin mielenkiintoiseksi ja unohtumattomana. Pelissä oli monia kohtia, jotka jäivät sekä vanhempien että lasten mieleen. Lapset huomioivat hyvin yksityiskohtaisia asioita pelissä ja yhdistivät niitä päiväkirurgian tiloissa vastaan tullessiin asioihin esimerkiksi, ettei pelissä mainittu odotustilassa olevan televisiota. Vanhemmat huomasivat yhtäläisyyksiä pelin hoitopolussa.

Muutamit lapset mainitsivat, että pelissä oli vaikeita sanoja, joita oli vaikea ymmärtää esimerkiksi heräämö. Yksi haastateltavista ei tykännyt siitä, että pelissä ”höpistään” tai ”pulistaan” liikaa. Muutamit vanhemmat toivat myös ilmi, että pelissä on liikaa tekstiä ja se etenee hitaasti. Varsinkin kun peliä pelataan useampaan kertaan olisi mukavaa, jos tekstiosion pystyisi ohittamaan. Muutamit toivoivat kehittämistä tälle puolelle.

7.6 Tulosten yhteenveto

Päiki Pörriäinen -peli koettiin pääosin toimivaksi, mutta myös kehittämisideoita nousi. Päiki Pörriäinen -pelin koettiin vähentävän lapsen jännitystä ja auttamaan valmisteluissa toimenpidenä päivään. Lapsia helpotti sairaalaan tulo, kun he tiesivät etukäteen päivän kulusta. Tutkimuksen tarkoitukseen ja tavoitteeseen päästiin. Saimme luotettavaa tietoa pelin

toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Peli on vaikuttava, koska lähes jokaisen lapsen huomion päivän alussa vei Päiki Pörriäisen kuvat seinällä ja kun he yhdistelivät asioita, joita pelissä oli kerrottu.

Teorian kautta tutustuimme lasten pelkoihin sairaalassa. Lapsen valmistelulla on tärkeä rooli. Lapsille pelkoja aiheuttivat vajaa tiedonanto asiasta ja lapset olivat aikaisemmissa tutkimuksissa ilmaisseet pelkoa lieventävän tutustumisen hoitolaitteisiin ja -välineisiin etukäteen, sairaalaleikin ja oman lelun käytön sairaalassa sekä aktiivisen roolin ja osallistumisen hoitotoimenpiteissä. Lapsi sai kaikista näistä tiedon Päiki Pörriäinen -pelissä. Lapsi saa tietoa mitä päivän aikana tapahtuu, häntä ei pakoteta tuntemattomaan tilanteeseen. Pelissä kerrotaan hoitolaitteista ja -välineistä sekä päivän tapahtumista lapselle sopivalla tavalla, joten lapsella on jo mielikuva, mitä hänen hoitopäivänään tulee vastaan. Oma lelu tuo lapselle lohtua ja muistuttaa turvallisesta kodista. Näistä kaikista asioista lapset myös kertoivat haastattelutilanteissa. Pelin voi sanoa olevan silloin toimiva ja vaikuttava, kun oma lelu tai jäätelön saaminen korjauksen jälkeen hieman lieventää jännitystä ja pelkoa. Kun lapset kertoivat nukutustilanteen olevan samanlainen, kun pelissä, lapset eivät kertoneet sitä pelokkaalla tavalla. Enemmänkin he vain totesivat sen menneen samalla tavalla. Kun lapsi tietää etukäteen, mitä odottaa, lapsen pelko lieventyy.

Koimme aikaisemman esitutkimuksen aiheesta helpottaneen haastatteluja ja opinnäytetyön tekemistä. Esitutkimuksen pohjalta pystyimme parantamaan tapaa toimia haastattelutilanteissa. Esitutkimuksessa käytimme erillistä huonetta haastattelutilanteissa, jonka jälkeen se todettiin liian muodolliseksi. Lapset jännittivät haastattelua silloin enemmän. Haastattelu lapsen leikkiympäristössä mahdollisti haastattelulle neutraalin ympäristön. Lapset eivät jännittäneet niin paljon haastattelutilannetta, kun saivat leikkia samaan aikaan. Nauhurin laitoimme pöydälle sillä aikaa, kun haastattelimme vaikka siitä kuitenkin mainitsimme ennen haastattelua. Esitutkimuksesta opimme myöskin, että lapsen lähestyminen leikkimällä tai juttelemalla ennen varsinaista haastattelua tuki haastattelutilannetta.

Suurimmaksi osaksi haastattelukysymykset ymmärrettiin, mutta osalla jotkut kysymykset tuottivat vaikeuksia. Esimerkiksi yksi vanhemmista toi ilmi, että 4 – vuotiaalle kysymykset saattavat olla liian haastavia. Haastatteluiden jälkeen mietittiin myös, että lapset saattoivat helposti vastata ”en tiä”, jos eivät ymmärtäneet kysymystä. Tällaisia vastauksia tuli useammalta lapselta.

8 POHDINTA

8.1 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan (2012) tutkimusta tehdessä on käytettävä asianmukaisia lähteitä ja mainita työssä käytetyt lähteet asianmukaisesti. Toisten töitä ei saa plagioida, eikä toisten töitä saa esittää omina ajatuksinaan. Täytyy myös noudattaa yhteisesti sovittuja sääntöjä sekä informoida työn tuloksista. Tutkimus voi olla hyväksyttävä, luotettava, tuloksellinen ja eettinen, mikäli se on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Opinnäytetyö on kirjoitettu Lahden Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeistuksen mukaisesti. (Tutkimuseettinen lautakunta 2012.)

Koko opinnäytetyön prosessin ajan eettinen pohdinta ja eettisyys olivat vahvasti mukana. Opinnäytetyön luotettavuutta lisää huolellisesti valitut lähteet, selkeästi erotetut kappalejaot ja viimeistelty lähdeluettelo. Kävimme tiedonhankintaklinikalla, jossa saimme opastusta tiedonhakupoihin. Luotettavuutta ei voida saavuttaa ilman suunnitelmallisuutta ja paneutumista työhön. Aikataulu suunniteltiin opinnäytetyöprosessin alussa, johon pyrittiin koko ajan ja se saavutettiin. Tutkimustuloksia ei ole vääristetty ja tutkimuksessa on pyritty totuuteen sekä luotettavaan tiedonantoon (Kananen 2014, 145 – 146.; Kananen 2008, 133 – 135.)

Luotettavuus näkyi työssä siten, että siinä käytettiin luotettavia aineistoja ja tietoperustan pohjana käytettiin vain näyttöön perustuvaa tietoa. Opinnäytetyön haastattelun kysymykset laadittiin opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa, jonka jälkeen ne lähetettiin tarkistettavaksi erikoispsykologi Hanna Vuorimaalle. Häneltä saimme palautetta kysymyksiin ja ne muokattiin hänen ehdotuksien mukaan. Eettisyys oli mukana koko tutkimuksen ja opinnäytetyön teon ajan. Opinnäytetyöprosessin alussa allekirjoitimme Päijät-Hämeen keskussairaalan päiväkirurgian osaston kanssa salassapitovelvollisuus lomakkeen. Perheille lähetettiin saatekirjeet, jossa kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta, mistä tulemme ja

mitä teemme. Saatekirjeissä korostettiin, että tutkimus toteutetaan nimettömänä, eikä tutkimukseen osallistuneiden henkilöllisyys ole selvitettävissä tuloksista. Vanhemmat allekirjoittivat saatekirjeet, jolloin he antavat luvan lapsen tutkimukseen osallistumiseen ja hyväksyvät ehdot. Haastatteluaineisto litteroitiin heti haastattelujen jälkeen ja sen jälkeen äänitteet hävitettiin.

8.2 Aineiston hyödynnettävyys

Toivottavaa on, että opinnäytetyön kautta Päiki Pörriäinen -pelin käyttö lisääntyisi. Tutkimuksen kautta nousi myös ideoita Päiki Pörriäinen -pelin kehittämiseksi. Toivottavaa olisi, että näistä kehittämisideoista olisi hyötyä myös Päiki Pörriäinen -pelin kehittämisessä seuraavalle tasolle.

8.3 Jatkokehittämisideat

Pelille kehittämisideoita olisi esimerkiksi mahdollistaa tekstiosion ohittaminen, jonka kautta peli lyhenisi. Varsinkin, jos lapset pelaavat peliä useampaan kertaan eivät he jaksakaan enää toistamiseen kuunnella puheosiota. Jatkossa voitaisiin tutkia lapsia havainnoimalla esimerkiksi, kun lapsi pelaa päiväkirurgiassa Päiki Pörriäinen -peliä jonka avulla siitä voisi saada erilaista tietoa irti. Jatkokehittämisideana nähtiin myös haastattelukysymyksien hiominen vielä ymmärrettävämpään muotoon leikki-ikäiselle lapselle.

9 LÄHTEET

- Brewer, S., Gleditsch, S., Syblik, D., Tietjens, M. & Vacik, H. 2006. Pediatric Anxiety: Child Life Intervention in Day Surgery. *Journal of Pediatric Nursing* 21 (1), 13 - 22. Saatavissa: http://ac.els-cdn.com.aineistot.lamk.fi/S0882596305002307/1-s2.0-S0882596305002307-main.pdf?_tid=f34abe4c-00c9-11e6-9ab4-00000aab0f6c&acdnat=1460477985_860fa81f4203b3b5b34f6e9a3760d227
- Fincher, W., Shaw, J. & Ramelet, A.-S. 2012. The effectiveness of standardised preoperative preparation in reducing child and parent anxiety: a single-blind randomised controlled trial. *Journal of clinical nursing*. 21, 946 - 955. [Viitattu 8.4.2016.] Saatavissa: <http://web.b.ebscohost.com.aineistot.lamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=b6189b6d-2f71-44ee-8553-076e163c4dbf%40sessionmgr115&vid=1&hid=109>
- Flinkman, T. & Salanterä, S. 2004. Leikki-ikäisen lapsen pelot päiväkirurgisessa toimenpiteessä. *Hoitotiede* 16 (3), 121 - 125.
- Fortier, M., Del Rosario, A., Martin, S. & Kain, Z. 2010. Perioperative anxiety in children. *Pediatric Anesthesia* 20, 318 – 322. [Viitattu 12.4.2016.] Saatavissa: <http://web.b.ebscohost.com.aineistot.lamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=7ea6c2a5-4f59-46ff-aa98-309e799e12d5%40sessionmgr110&vid=1&hid=102>
- Hanhisalo, S. 2002. ”Sairaala on kuin pieni unikupla” 7 – 12-vuotiaiden lasten ajatuksia ja kokemuksia sairaalasta. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen pro gradu – tutkielma. [Viitattu 10.11.2016.] Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10750/sanhan.pdf?sequence=1>

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hyvis. 2016. Lapsipotilas päiväkirurgiassa. [Viitattu 11.4.2016] Saatavissa: <http://www.hyvis.fi/paijathame/fi/Sivut/Paiki-Porriainen.aspx>

Ivanoff, P. 1997. Leikki-ikäisen kokema sairaalapelko ja pelon hallinta. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Pro gradu. [Pyydetty 8.4.2016.]

Ivanoff, P., Risku, A., Kitinoja, H., Vuori, A. & Palo, R. 2006. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. Helsinki: Wsoy.

Kananen, J. 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kirmanen, T. 2000. Lapsi ja pelko. Sosiaalipsykologinen tutkimus 5-6-vuotiaiden lasten peloista ja pelon hallinnasta. Kuopion yliopisto. Sosiaalitieteiden laitos. Väitöskirja. [Viitattu 8.4.2016.] Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_951-781-837-8/urn_isbn_951-781-837-8.pdf

Korhonen, A., Kaakinen, P., Miettinen, S. & Ukkola, L. 2006. Leikki-ikäisen emotionaalinen tuki päiväkirurgisessa hoitoprosessissa. Sairaanhoitaja 12/2006, 29.

Korhonen, A., Kaakinen, P., Mäkelä, M. & Miettinen, S. 2016. Hotus. Leikki-ikäisen emotionaalinen tuki päiväkirurgisessa hoitotyössä. [Viitattu 11.4.2016] Saatavissa: <http://www.hotus.fi/system/files/Leikki->

[ik%C3%A4isen%20lapsen%20valmistaminen_suositus%20julkaistava%20%E2%80%93%20Kopio.pdf](#)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Miten lapsi kehittyy ja kasvaa. [Viitattu: 7.4.2016] Saatavissa:

http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ ja_ kehitys/

Ohrimovitsch, H. & Tallbacka-Männistö, M. 2016. Pörriäinen lensi päiväkirurgiaan. Sanatori. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymän henkilöstölehti. 14 - 15.

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä. 2016. Päiväkirurgia. [Viitattu 1.4.2016] Saatavissa:

<http://www.phsotey.fi/fi/terveyspalvelut/keskussairaala/paivakirurgia/paivakirurgia/>

Salmela, M., Aronen, E. & Salanterä, S. 2011. Sairaalaan liittyvät pelot ja pelon merkitys leikki-ikäiselle lapselle. Tutkiva Hoitotyö (3). 23 - 29.

Salmela, M. 2010. Hospital-related fears and coping strategies in 4-6-years-old children. Helsingin yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Väitöskirja. [Viitattu 7.4.2016] Saatavissa:

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/22646/hospital.pdf?sequence=1>

Storvik-Sydänmaa, S., Talvensaari, H., Kaisvuori, T. & Uotila, N. 2013. Lapsen ja nuoren hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Talka, V. 2009. 5-6-vuotiaiden pelot sairaalassa. Tampere. Pro gradu - tutkielma. Saatavissa:

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80531/gradu03507.pdf?sequence=1>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11., uudistettu laitos. Vantaa: Tammi.

Turtiainen, P. 2001. Miten kuulla lasta? Esimerkkinä päiväkotilasten ja koululaisten haastattelut. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Tutkimuseettinen lautakunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan ohje 2012. [Viitattu 15.11.2016.] Saatavissa: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Wennström, B., Hallberg, L. & Bergh, I. 2008. Use of perioperative dialogues with children undergoing day surgery. Journal of advanced nursing. 62 (1). 96 - 106. [Viitattu 12.4.2016.] Saatavissa: <http://web.b.ebscohost.com/aineistot.lamk.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=34ce26ea-7135-4492-9def-b5b14b7240ee%40sessionmgr111&vid=1&hid=102>

Wollin, S., Cert, G., Plummer, J., Owen, H., Hawkins, R., Materazzo, F. & Morrison, V. 2004. Anxiety in children having elective surgery. 19 (2). 128 - 132.) [Viitattu 12.4.2016.] Saatavissa: http://ac.els-cdn.com/aineistot.lamk.fi/S0882596303001465/1-s2.0-S0882596303001465-main.pdf?_tid=3a384596-00d3-11e6-ad0f-00000aacb35d&acdnat=1460481969_4863c614c6cb566d6e3f2b30001a6015

9 LIITTEET

LIITE 1. SAATEKIRJE

TUTKIMUSPYYNTÖ VANHEMMILLE JA LAPSILLE PÄIKI PÖRRIÄINEN –PELIN TOIMIVUUDESTA JA VAIKUTTAVUUDESTA

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Lahden ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä.

Pyydämme teitä osallistumaan tähän haastattelututkimukseen, jossa tutkitaan Päiki Pörriäinen- pelin toimivuutta ja vaikuttavuutta. Tiedon Päiki Pörriäinen -pelistä saatte kotiin kirjeitse ohjeiden mukana valmistautuessanne päiväkirurgiseen toimenpiteeseen. Haluaisimme kuulla teidän mielipidettä pelin toimivuudesta ennen ja jälkeen korjauksen.

Tutkimuksen tarkoitus

Teemme tutkimuksellista opinnäytetyötä, jossa selvitämme Päiki Pörriäinen -pelin toimivuutta ja vaikuttavuutta.

Tutkimuksen kulku

Haastattelu toteutetaan lapsen toimenpidepäivän aikana, jolloin teidän ei tarvitse varata siihen ylimääräistä aikaa. Haastattelu kestää yhteensä noin 30-60 minuuttia. Haastattelu nauhoitetaan, jonka jälkeen aineistot hävitetään heti tulosten yhteenvedon jälkeen. Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota. Tutkimuskäynnit ovat tutkittavalle ilmaisia.

Tutkimukseen liittyvät riskit ja hyödyt

Osallistumalla tutkimukseen autatte kehittämään Päiki Pörriäinen -peliä.

Luottamuksellisuus, tietojen käsittely ja säilyttäminen

Kerättyä tietoa ja tutkimustuloksia käsitellään luottamuksellisesti henkilötietolain edellyttämällä tavalla. Lopullisista tutkimustuloksista ei selviä yksittäisen tutkittavan tietoja. Kaikki kerätty aineisto hävitetään ja tutkimustulokset jäävät Päijät-Hämeen keskussairaalan käyttöön.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja voit keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syytä ilmoittamatta. Tutkimuksesta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen ei vaikuta millään tavalla hoitoosi.

Vakuutukset ja korvaukset

Tutkimus toteutetaan päiväkirurgisella käynnilläne toimenpidepäivänä, jolloin voimassa on normaali potilasvakuutus

Tutkijoiden yhteystiedot

Madeleine Gustafsson & Minna Rantasalo

Lahden ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysala, Hoitotyön koulutusohjelma. Sairaanhoidaja

PHSOTEY, Päiväkirurgia

Yhteyshenkilöt: Sairaanhoidaja Hanna-Mari Ohrimovitsch. hanna-mari.ohrimovitsch@phsotey.fi ja osastonhoitaja Mari Grönblom. mari.gronblom@phsotey.fi

Tässä alla suostumus osallistumisestanne tutkimukseen.

Minua on pyydetty osallistumaan yllämainittuun tutkimukseen. Ymmärrän, että tutkimukseen osallistuminen on minulle vapaaehtoista ja minulla on oikeus kieltäytyä siitä sekä perua suostumukseni/keskeyttää tutkimus missä vaiheessa tahansa. Jos päätän peruuttaa suostumukseni tai osallistumiseni tutkimukseen keskeytyy jostain muusta syystä, siihen mennessä kerättyjä tietoja käytetään osana tutkimusaineistoa. Ymmärrä myös, että tietoja käsitellään luottamuksellisesti.

Lahdessa _____ . 2016

Suostun osallistumaan

tutkimukseen

_____

tutkittavan allekirjoitus

_____

Nimenselvennys

_____

Suostumuksen vastaanottaja:

_____

Tutkijan allekirjoitus

_____

Nimenselvennys

_____

Tutkittavan henkilötunnus tai syntymäaika

_____

LIITE 2. LITTEROIDUT TEKSTIT

Haastateltava 1

Poika 4v.

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Äiti: Kerrottiinko siinä tän päivän kulusta, kerrottiinko? Muistaksä? Et muista.

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Äiti: Kerro vaan rakas reippaasti.

(Lapsi kuiskaa äidille)

Äiti: Se missä sai stetoskoopilla omaa lelua kuunnella

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Äiti: Ei ollut mitään.

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Äiti: Oliko sellaista?

Äiti: Ettei kerrottu odotustilassa olevan telkkaria, niinkö?

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Äiti: Auttoiko se mitenkään? Äiti ainekin katteli, että sun mielestä oli kiva kun niitä pörriäisiä oli joka paikassa.

Selvästi se lievensi pojan jännitystä kun niitä pörriäisiä etsi.

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Äiti: Kulkiko tämä päivä aikalalla samanlailla kun siinä pelissä? Yhden joo huomasi mikä unohtui kun siinä pelissä sai kuunnella stetoskoopilla omaa lelua, mutta täällä ei sellaista ollut. Poika kyllä muisti että pelissä sellainen oli.

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Äiti: Ei oikein tiedä, eikä siinä ollut mitään.

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Äiti: Kaikki kohdat, kaikki oli mielenkiintoisia ja jäi mieleen.

Kokonaisuudessa hyvä peli

Haastateltava 2

Poika 5v.

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi: No en oikeen tiä.

Äiti: Saitko tietoa tän päivän kulusta? Tuliko tietoa mikä huone oli mitäkin varten?

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: No, leikkihuone

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: No, siitä kun otettiin se lääke

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Äiti: Mitäs et meinannut ymmärtää siitä?

Lapsi: No, niitä kaikkia vaikeita sanoja esimerkiksi se heräämö

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi: No, silleen silleen. En oikeen tiä.

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: No, se kun mut nukutettiin.

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Lapsi: No, joo. No se on sellanen kun siinä pelissä oli niitä pörriäisiä ja niitä sai siinä täpätä. Se oli kivaa.

Ä: Mielestäni pelissä ei tarvitsisi olla niin paljoa tekstiä ja peli menee muutenkin aika hitaasti niin sitä voisi kehittää.

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: Ei ollut mitään lempikohtaa

Haastateltava 3

Poika 6v.

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Äiti: Kerro vaan reippaasti

Lapsi: Että saan täällä tänään jätskii

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: Noo, ku sain ottaa oman lelun mukaa

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: En tiää

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Ei

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Äiti: Huomasin, että niitä pörriäisiä ainekin kovasti etsiskeli

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Äiti: Tämä päivä on kulkenut aikalaila niin kuin pelissä. Sai myös sen jäätelön, jota oli odottanut

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Haastateltava pudistaa päätä

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: Kaikki

Haastateltava 4

Tyttö 6v.

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi: No että pitää olla syömättä ja juomatta

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: No ku sain niitä pörriäisiä klikata

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: En tiää

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Eii

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi: No tiesin mitä täällä tapahtuu

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: Se ku mut nukutettii

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Lapsi: Ei ollu mitää

Isä: Peli eteni todella hitaasti, että siihen vähän kyllästyi kun monta kertaa pelattiin. Olisi voinu mennä vähän nopeemmin

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: Se ku sai ottaa oman lelun mukaa

Haastateltava 5

Tyttö 4v

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi: Mä muistan kaiken mitä...

Äiti: Mitä muistat?

Lapsi: En muista mitään

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: Äiti anna mun papukaija. (Lapsi kuiskaa äitille, että oman pehmolelun tuominen oli kivaa)

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: En tiää

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Oli

Äiti: Mitä siinä oli?

(Lapsi kuiskaa äitille)

Äiti: On vaikea kertoa.

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi: Milloin tää otetaan pois (osoittaa kanyylia)

Lapsi: no sillee että... nyt mul on ne reiät.

(Korvasta poistettiin putket)

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: Äiti saanks mä jatkaa sitä (lapsi piirtää)

Äiti: Joo saat sä jatkaa, vastaa kysymykseen.

Lapsi: Mun piti ottaa se lelu mukaan, kun siin näytettiin

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Lapsi: Äiti me unohdettiin ottaa se pieni reppu mukaan

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: no sillee että mä halusin levätä

Haastateltava 6

Tyttö 6v

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-pörriäinen pelistä?

Lapsi: Mikä on tieto?

Haastattelija: Se on semmosta mitä sä et etukäteen tiennyt tästä päivästä.

Lapsi: Öö se näytti että siin pitää laittaa tämmöi (osottaa kädessä olevaa taikarasvaa), sitte vähä lopussa kun mä saan valita otanko mä juotavaa vai jätksiä, öö lopussa.

2. Mitä kivaa Päiki-pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: No se, että ottaa jonku lelun nii voi tehdä sille sitä tätä (näyttää omaa rintakehäänsä)

Haastattelija: Kuunnella niillä korvajutuilla

Lapsi: Joo

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: "pudistaa päätä", mut yks on, mä en tykkää ku ne vaa kokoaja höpisee, höpisee, pulisee, pulisee kokoajan

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: lukeminen

Äiti: niin tai siis nimenkirjotus lähinnä

Äidin mielestä pelissä oli myös paljon tekstiä, joka saattaa kyllästyttää sellaista lasta joka haluaisi vain pelata.

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi: en mä ymmärrä

Haastattelija: Oliko siinä pelissä jotain kohtaa mikä auttoi päivässä?

Äiti: oliko se esimerkiksi kivaa et sä vaik tiesit mitä tääl tapahtu, esimerkiksi?

Lapsi: taikarasva tuntu oudolta.. mun kädessä

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: No ku se juttu pannaan tähän (näyttää naamaa), öö et mä sain jätskii, öö ja et mä pääsen leikkimään.

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-pörriäinen peliin?

Lapsi: että siin ei vaa..”naurahtaa” tää ei nyt varmaa liity siihen.. että mä en haluis et siin pelis kokoajan vaa pulistaa ja pälätetään

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: Ei mikään... että haluiks mä jätskin tai pillimehun

Haastateltava 7

Poika 7v

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi: No että mut nukutetaan, no sitte että mulle laitetaan tämmöset (näyttää käsissä olevaa taikarasvaa) ja sitte että on tarroja ja niitä pitää painaa ja sitten leikkihuoneessa odottaa jäätelö.

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: No se leikkihuoneessa se et sai pelaa sitä yhtä peliä

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: No oli se, että mun oli pitää painaa, pitää arvata sumussa nii, kun näkee sumua nii pitää arvata missä päin hoitaja on

4. Oliko Päiki-pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Oli.

Haastattelija: Mitä siin oli vaikee ymmärtää?

Lapsi: Sitä että mitä se sanoo.

Ei jaksanut vastata kysymyksiin enää toimenpiteen jälkeen

Haastateltava 8

Poika 5v

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi on hiljaa.

Äiti: "lapsen nimi" kuuletko.

Lapsi: kuulen koko ajan.

Haastattelija: Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä? Lapsi ei vastaa mitään.

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: "Miettii pitkään"

Haastattelija: Haluaks sä kertoa mulle mitä kiva kivaa siinä pelissä oli?

Lapsi: Missä pelissä.

Haastattelija: Se Päiki-Pörriäinen peli mitä oot kotona pelannut.

Lapsi: Mä näin sen tuollakin

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: En mä vaa tiä

4. Oliko Päiki-Pörriäinen pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Oli

Haastattelija: Mitä siin oli vaikeaa ymmärtää?

Lapsi: En mä vaa tiä

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi ei vastaa mitään

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: mm-mm—mm

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-pörriäinen peliin?

Lapsi: mm-mm-mm

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: mm-mm-mm

Haastateltava 9

Tyttö 6v

ENNEN TOIMENPIDETTÄ

1. Mitä tietoa sait Päiki-Pörriäinen pelistä?

Lapsi: En mä muista

2. Mitä kivaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli?

Lapsi: Oli

Haastattelijat: Mikä siin oli kivaa?

Lapsi: No ku siihe mentiin

3. Mistä et tykännyt Päiki-Pörriäinen pelissä?

Lapsi: Öööm... En muista

4. Oliko pelissä jotain vaikea ymmärtää?

Lapsi: Ei

TOIMENPITEEN JÄLKEEN

1. Miten Päiki-Pörriäinen peli auttoi sinua?

Lapsi: Emmä tiä

2. Mitä samaa Päiki-Pörriäinen pelissä oli kuin sinun korjauspäivässäsi?

Lapsi: no... nukutus.

Iskä: Eiks me katottu äske et samanlaiset vaatteet?

Lapsi: Ainiin joo sekin.

3. Mitä haluaisit lisätä Päiki-Pörriäinen peliin?

Lapsi: No.. eii

4. Mikä kohta jäi erityisesti mieleen?

Lapsi: Hmm..jaa.

Äiti: Muistaks sä jotain siitä pelistä?

Iskä: Ainakin se pehmolelu juttu siinä lokerossa.

Lapsi: ainiin

Äiti: Niin se nyt ainakin jäi mieleen kun siin pelissä oli ollu se jossain lokerossa pehmolelu ja sitä piti täpätä nii saa sen pehmolelun ja ku tos ilmottautumisessa oli sit siin lokerossa se pehmolelun nii se luuli et saa sen omaks kun siinä pelissä sanottiin niin

LIITE 3. ANALYSOINTIVAIHE

ALKUPERÄINEN ILMAISU	SAMANKALTAISUUDET	JOHTOPÄÄTÖS
<p>”Se missä sai stetoskoopilla omaa lelua kuunnella”</p> <p>”Yhden joo huomasi mikä unohtui kun siinä pelissä sai kuunnella stetoskoopilla omaa lelua, mutta täällä ei sellaista ollut. Poika kyllä muisti että pelissä sellainen oli”</p> <p>”No se, että ottaa jonku lelun nii voi tehdä sille sitä tätä” (näyttää omaa rintakehäänsä)</p>	<p>stetoskoopilla lelun kuunteleminen</p>	<p>Oman lelun tuominen, leikkiminen ja stetoskoopilla kuuntelu</p>
<p>” Äiti anna mun papukaija”</p> <p>”Mun piti ottaa se lelu mukaan, kun siin näytettiin”</p> <p>”Äiti me unohdettiin ottaa se pieni reppu mukaan”</p> <p>”No, ku sain ottaa oman lelun mukaan”</p> <p>”Se ku sai ottaa oman lelun mukaan”</p>	<p>Repun ottaminen unohtui</p> <p>Oman lelun tuominen</p>	<p>Oman lelun tuominen, leikkiminen ja stetoskoopilla kuuntelu</p>
<p>”No, leikkihuone”</p> <p>”Et mä pääsen leikkimään”</p> <p>”No se leikkihuoneessa se et sai pelaa sitä yhtä peliä”</p>	<p>Leikkiminen/leikkihuone</p>	<p>Oman lelun tuominen, leikkiminen ja stetoskoopilla kuuntelu</p>

<p>"...että sun mielestä oli kiva kun niitä pörriäisiä oli joka paikassa. Selvästi lievensi pojan jännitystä kun niitä pörriäisiä etsi."</p> <p>"... kun siinä pelissä oli niitä pörriäisiä ja niitä sai siinä täpätä. se oli kiva."</p> <p>"Huomasin, että niitä pörriäisiä ainekin kovasti etsiskeli"</p> <p>"...sitte että on tarroja ja niitä pitää painaa.."</p> <p>"No ku sain niitä pörriäisiä klikata"</p> <p>"Mä näin sen tuollakin"</p> <p>"No ku siihe mentiin"</p>	<p>Pörriäiset päiväkirurgian seinillä</p> <p>Pelissä pörriäisiä sai täpätä</p> <p>Pörriäisten etsiminen</p>	<p>Pörriäiset kiinnittivät huomion</p>
<p>"No, siitä kun otettiin se lääke"</p> <p>"No, se kun mut nukutettiin"</p> <p>"No sillee että mä halusin levätä"</p> <p>"Noo kuse juttu pannaan tähän" (näyttää naamaa)</p> <p>"No että mut nukutetaan..."</p> <p>"Se ku mut nukutettiin"</p> <p>"No... nukutus"</p>	<p>lääkkeen ottaminen</p> <p>Nukuttaminen, lepääminen</p>	<p>Toimenpiteeseen liittyvä asia</p>

<p>"No sillee että...nyt mul on ne reiät" (korvasta poistettiin putket)</p>	<p>Toimenpide</p>	<p>Toimenpiteeseen liittyvä asia</p>
<p>"öö se näytti että siin pitää laittaa tämmöi" (osoittaa kädessä olevaa taikarasvaa) "Taikarasva tuntu oudolta mun kädessä" "...no sitte että mulle laitetaan tämmöset" (näyttää käsissä olevaa taikarasvaa)</p>	<p>Taikarasva</p>	<p>Toimenpiteeseen liittyvä asia</p>
<p>"No että pitää olla syömättä ja juomatta"</p>	<p>Syömättä ja juomatta</p>	<p>Toimenpiteeseen liittyvä asia</p>
<p>"Kaikki kohdat, kaikki oli mielenkiintoista ja jäi mieleen. kokonaisuudessa hyvä peli" "kaikki" "Kulkiko tämä päivä aikalaille samanlailla kun siinä pelissä?" "Tämä päivä on kulkenut aikalaille niin kuin pelissä." "No, niitä kaikkia vaiketa sanoja esimerkiksi heräämö" "On vaikea kertoa" "Sitä että mitä se sanoo" "Mielestäni pelissä ei tarvitsisi olla niin paljon tekstiä ja peli menee muutenkin aika hitaasti niin sitä voisi kehittää"</p>	<p>Peli kokonaisuudessa hyvä</p> <p>Päivä kulki samalla tavalla kuin pelissä</p> <p>Vaikeat sanat/asiat pelissä</p> <p>Peli liian hidas, liian paljon puhetta</p>	<p>Palaute pelistä</p>

<p>"Mä en tykkää ku ne vaa kokoaja höpisee, höpisee, pulisee, pulisee kokoajan"</p> <p>"Mä en haluis et siin pelis kokoajan vaa pulistaa ja päletetään"</p> <p>" Peli eteni todella hitaasti, että siihen vähän kyllästy kun monta kertaa pelattiin. Olisi voinu mennä vähän nopeemmin"</p>		
<p>"Että saan täällä tänää jätskii"</p> <p>"Sai myös sen jäätelön, jota oli odottanut"</p> <p>"...kun mä saan valita otanko mä juotavaa vai jätskiä, öö lopussa"</p> <p>"Öö et mä sain jätskii"</p> <p>"Että haluiks mä jätskin tai pillimehun"</p> <p>"Leikkihuoneessa odottaa jäätelö"</p>	<p>jäätelö vai pillimehu</p>	<p>Palkinto toimenpiteen jälkeen</p>